

रोल्पा नगरपालिकाको आ.व.२०७६/०७७ को नीति तथा कार्यक्रम

(क) आर्थिक विकास :

(१) कृषि नीति तथा कार्यक्रम

- कृषि तथा पशु व्यवसायलाई नगरपालिकाको सम्वृद्धिको आधारको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- कृषि पेशालाई सामाजिक मर्यादा र प्रतिष्ठाको रूपमा प्रस्तुत गरिनेछ ।
- दुध,अण्डा तथा मासु उत्पादनमा रोल्पा नगरपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाइनेछ ।
- शिक्षित तथा सबै खालका युवाहरूलाई कृषि पेशामा प्रेरित गर्न विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- रोल्पानगरपालिकाको १० वटा वडाका प्रत्येक एक गाँउलाई प्राविधिक तालिम उपलब्ध गराई एक गाँउ एक उत्पादन कार्यक्रमद्वारा प्रत्येक ग्रामीण घरमा कम्तीमा एक घर एक रोजगार श्रृजना गरिनेछ ।
- उत्पादन तथा बजारिकरणको अवस्थालाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- कृषिमा विशिष्टीकरण गरि नमूना उत्पादनमा जोड दिइनेछ ।
- मौरीपालन लाई व्यावसायिक बनाउने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- नगरपालिका स्तरमा एक **COLD STORE**निर्माण गरिनेछ ।
- माडिचौर,धावाड,मुलपानी,वाजावाड,धवाड,देउराली,लाल्टीवाड लगायत थप संभावित क्षेत्रहरूको पहिचान गरि नगदे वाली फलफुल तथा तरकारी पकेट क्षेत्रहरूको घोषणा गरिनेछ ।
- गाँउ गाँउमा आर्थिक विकासका लागि उत्पादनमूलक घरेलु कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
- आधुनिक प्रविधियुक्त कृषि कार्यक्रमलाई प्रोत्साहित गरिने छ । पशुपंछी पालन र कृषिमा आत्मनिर्भरहुने कार्यक्रमलाई अगाडि वढाइने छ ।
- व्यवसायिक कृषि तथा पशुपंक्षीजन्य उत्पादनमा कृषकहरूलाई सघाउ पुरयाउने खालका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- कृषि उपजमा किटनाशक औषधिको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्दै अर्गानिक उत्पादनमा जोड दिइनेछ।
- कम्तिमा एक घर एक फलफुलको नितिलाई लागू गरिनेछ ।

(२) पर्यटन नीति :

- आन्तरिक एवं वाह्य पर्यटक भित्र्याउन सहयोग पुग्ने खालका पर्यटकीय स्थलहरूको पहिचान, संरक्षण र विकास गरिनेछ ।
- पर्यटन विकासका लागि होमस्टेको स्थापना र विकासमा जोड दिइनेछ ।
- हाम्रो जिल्ला जनयुद्धको उदगम जिल्ला भएकाले युद्ध पर्यटनको प्रचुर सम्भावना छ , यसै कुरालाई मध्यनजर गर्दै यस नगरपालिकामा युद्ध पर्यटनका लागि वृहत योजना बनाइनेछ र काम अगाडि वढाइनेछ ।

- जलजला क्षेत्र,सातदोबाटा क्षेत्र,दाव्रोटे क्षेत्र,घामतारा क्षेत्र लगायतका स्थानहरुमा पर्यटकिय क्षेत्रहरुको विकास गरिनेछ ।
- विभिन्न पर्यटकीय स्थानको पूर्वाधार निर्माण गरि होमस्टे, प्राचीन संस्कृतिको अध्ययन केन्द्र, जंकोटमा मगर संग्राहलय,गुरुडगाउँमा जनजाति संग्राहलय लगायत विभिन्न पिकनिक स्पोटहरुको निर्माण गरि मनोरञ्जनात्मक वातावरणको विकास गरिनेछ ।
- आन्तरिक पर्यटनका लागि शहिद स्मारक सहितको पार्कको निर्माण गरिनेछ ।
- आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटनका लागि सातदोबाटामा नेपालकै सवैभन्दा अग्लो भ्युटावर निर्माणको प्रक्रियालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- पर्यटकिय क्षेत्र जलजला आवागमनका लागि यातायात,पैदलमार्ग,केवुलकार तथा अन्य विकल्पहरुको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- बन्जी जम्प, जल पर्यटन जस्ता साहसिक पर्यटनका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरि पूर्वाधार विकास एवं प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

(३) उद्योग/घरेलु उद्योग सम्बन्धी नीति :

- नगर क्षेत्रमा उद्योग स्थापनाका लागि पहल गरिनेछ ।
- घरेलु तथा साना उद्योगको विकास र प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ ।
- नगरपालिकाको निश्चित क्षेत्रलाई औद्योगिक क्षेत्रको रुपमा विकास गरिनेछ ।
- स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित जडिबुटी प्रशोधन उद्योग, नेपाली कागज उद्योग, अल्लो धागो उद्योग लगायत अन्य उद्योगको स्थापना गर्न प्रोत्साहन दिइनेछ ।
- उद्योगको प्रवर्द्धनका लागि स्थानीय उत्पादनहरुको बजारिकरणलाई ध्यान दिइनेछ ।

(स्व) पूर्वाधार विकास नीति :

- रोल्पा नगरपालिकाको १० वटै वडा जोड्ने रिडरोडको योजनालाई यसै वर्ष देखि अगाडि बढाइनेछ ।
- नगरपालिकाको केन्द्र लिवाङ देखि वडा केन्द्रसम्म जोडिएका सवै सडकहरुलाई बाह्रैमहिना चल्ने बनाइनेछ ।
- किमिचौर-वाजावाङ-माडिचौर-लिवाङ सडक,घोराही-कोछाप-लिवाङ-थवाङ सडक,लिवाङ-जंकोट-कुरेली सडक,लिवाङ-ह्वामा-मिरुल सडक,खुमेल-भनभने भुम-लिवाङ सुनिलमार्ग, लिवाङ-लाटावाङ-मिरुल सडक लगायतका सडकहरुलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- भर्खरै मात्र खोलिएका नयाँ सडकहरुलाई स्तरोन्नती गरि नियमित संचालनमा ल्याइनेछ ।
- शहरी योजना तथा भवन निर्माण मापदण्ड, २०७२ को पूर्ण पालनामा जोड दिइनेछ ।
- प्रत्येक वडाका सडक, खानेपानी, सिंचाई र फोहोर व्यवस्थापन लगायत सम्भाव्यता अध्ययन गरि योजना बैंक निर्माण गरेरसम्बन्धित क्षेत्रवाट कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- नगरपालिका भित्रका सवै घरमा बिजुली बत्ति पुग्ने गरि विद्युतिकरण गरिनेछ ।
- वैकल्पिक उर्जाको रुपमा सौर्य उर्जा, शुन्य फोहोर मैलाको रुपमा वायो ग्यासको विकास गरिनेछ ।

- पूरानोबजारहरुलाई क्रमशः सुधार गरि सडक चौडा गर्ने, ढल तथा नालाको व्यवस्था गरिनेछ ।
- नयाँ बजार र नयाँ वस्ती विकासका लागि योजनावद्ध विकास गरिनेछ । Land Pooling को माध्यमबाट व्यवस्थित बजार र वस्तीको विकास गरिनेछ ।
- नगरको सबै वडाहरुमा ठूला योजनाहरु सडक, खानेपानी, सिँचाई एवं अन्य पूर्वाधार निर्माणमा DPR निर्माण गरि व्यवस्थित रुपमा कार्य गरिनेछ । नगरभित्रका पूर्वाधार निर्माण गर्दा वडास्तरीय, नगरस्तरीय र प्रान्त/संघस्तरीय योजना गरी ३ तहमा वर्गिकरण गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- कुलो तथा पाइप सिँचाई प्रणालीद्वारा सिँचाई सम्भव नभएका क्षेत्रहरुमा लिफ्टिड सिँचाई प्रविधिको अवलम्बन गरिने छ ।
- सानातिना भैपरी आउने पूर्वाधार निर्माण गर्नका लागि कूल पूँजीगत बजेटको वडा स्तरीय योजनाकालागि कम्तिमा ५ प्रतिशत र नगरस्तरीय योजनाका लागि ५ देखि १० प्रतिशत बजेट मर्मत सम्भार कोषमा विनियोजन गरिनेछ ।
- बजारमा अव्यवस्थित रहेका पोल तथा तारहरुलाई व्यवस्थित गराउन पहल गरिनेछ ।
- नगरपालिका भित्रका बाटोलाई मापदण्ड अनुसार फराकिलो बनाईनेछ ।
- नगरस्तरीय सडकलाई २ लेनको बनाईनेछ ।
- नगर यातायात र नगर ग्रामीण यातायातलाई व्यवस्थित बनाइनेछ र सुरक्षित बनाईनेछ । साथै मापदण्डतोकि रुट परमिटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- नयाँ खोलिएका ट्रयाकहरुको लगत कट्टा गरी सार्वजनिक बनाईनेछ ।
- एयरपोर्टको संभाव्यता अध्ययन गरि काम थालिनेछ ।
- मडिचौरमा अगाडि बढाइएको घना बस्ति कार्यक्रमलाई अगाडि बढाउन पहल गरिनेछ ।
- लिबाङ बजारको अगाडि बढिरहेको आन्तरिक रिडरोडको योजनालाई निरन्तरताका लागि पहल गरिनेछ ।

(१) मर्मत सम्भार सम्बन्धी नीति :

- सबैवडाहरुमा बाह्रै महिना सवारी साधन चल्न सक्ने सडक (All weather Road) बनाउन मर्मत संभार कोष स्थापना गरी सोवाट काम गरिनेछ ।
- विभिन्न सौर्य सडक वस्तीहरुको मर्मत गरि चालु अवस्थामा राखिनेछ ।

(ग) सामाजिक विकास :

(१) शिक्षासम्बन्धी नीति :

- “दक्षशिक्षक गुणस्तरीय शिक्षा, समृद्ध र समुन्नत रोल्यानगरपालिकाहाम्रो इच्छा” भन्ने आदर्श वाक्यका साथ आगामी ५ वर्षलाई सामुदायिकविद्यालय सुधार अभियानको रुपमा सञ्चालन गरिनेछ, यो कार्यमा सघीय सरकारको सामुदायिकविद्यालय सुधार दशककानीति, कार्यक्रम र कार्ययोजनासँग समन्वय सहकार्य गरिनेछ,।

- नगरपालिकाको समग्र शैक्षिक गुणस्तर उन्नयनकालागिआगामीवर्षभित्रनगर शिक्षा योजनातर्जुमा गरी अधि बढिनेछ, मानव संसाधनप्रक्षेपणका आधारमाशिक्षालाई सीपविकास, श्रमलाई सम्मानगर्ने, आयआर्जन र रोजगारीसग आवद्ध गर्ने गरी प्राविधिकशिक्षाकानयाँकार्यक्रमहरुविस्तारमाजोड दिइनेछ।प्राविधिकशिक्षा छात्रवृत्तिकार्यक्रमलाई निरन्तरतादिदै यसलाई अभिलक्षित समूह केन्द्रित, माग र श्रम बजारको आवश्यकतामाआधारित बनाउदै लगिनेछ। यस कार्यमा प्रदेशको कार्यटोलीले गरेको अध्ययनको सुझावलाई समेत मध्य नजर गरिनेछ,।
- सामुदायिकविद्यालयहरुलाई वडा शिक्षा समितिसँगको समन्वयमानक्सांकनगरिनेछ । नगर शिक्षा समितिले भूगोल र विद्यार्थी संख्याको आधारमातह, कक्षाथप घट गरी **Remapping**गरिनेछ।नगरपालिकाको प्रत्येक वडामा कम्तिमा एक विद्यालयलाई नमूनाविद्यालयको रुपमाविकास गर्ने गरी आगामी बजेट केन्द्रितगरिनेछ। विद्यालयहरुमान्यूनशिक्षक दरवन्दीलाई मध्यनजर गरी शैक्षिक गुणस्तर सुधारकालागिविद्यालयहरुलाई यो वर्ष पटके अनुदानका रुपमा एकमुष्ट अनुदानको व्यवस्थामिलाइनेछ,।
- संस्थागतविद्यालयहरुको वर्गिकरण, शुल्कनिर्धारण गरिनेछ, लक्षित समूहकाबालबालिकाहरुलाई छात्रवृत्तिको व्यवस्था र नियमन,व्यवस्थापनमार्फत नाफामूलकभन्दा सेवामूलकबनाउन संस्थागतविद्यालयन्यूनतम मापदण्ड निर्देशिकाले तोकेकाआधारमा संस्थागतविद्यालयहरुसँग समन्वय र सहकार्य अधि बढाइनेछ,।
- सामुदायिकविद्यालयकाशिक्षकहरुलाई नविनतम शैक्षिकप्रविधिहरुवारे क्षमताविकास गरिनेछ, शिक्षकहरुलाई समय सापेक्ष अद्यावधिक गराईराख्नशिक्षकपेशागत सक्षमतामाआधारित योग्यता परीक्षण प्रारुपतयार पारीशिक्षक महासघसँगको समन्वयमा यसै वर्षदेखि योग्यता परीक्षण कार्य सुरु गरिनेछ,।
- प्रधानाध्यापकहरुसँग कार्यसम्पादन करार सम्भौतागरिनेछ, नतिजामूलककार्यसम्पादन सम्भौताकाआधारमाकार्यसम्पादन र प्राप्तनतिजाकाआधारमाविषयगतशिक्षक, प्रधानाध्यापक र विद्यालयहरुलाई **Performance Based Grants** सुरुवातगरिनेछ। शिक्षकतथाकर्मचारीहरुको तलबभत्तामासिक रुपमा बैंकमार्फत भुक्तानीकालागिपहलगरिनेछ,।
- नगर क्षेत्रमा रहेका सामुदायिकसिकाई केन्द्रलाई क्रियाशिलबनाइनेछ, यस्ता सिकाई केन्द्रलाई अभिभावकशिक्षा, निरन्तर शिक्षाकाकार्यक्रमहरु सञ्चालनमा परिचालनगरिनेछ । सामुदायिकसिकाई केन्द्रलाई अगुवाविद्यालय र वडा कार्यालयप्रतिउत्तरदायीबनाइनेछ,।
- हालसम्मविद्यालयमाभर्ना नभएका, गरिव, विपन्न, द्वन्दपिडित, शहिद परिवार, लगायतकालक्षित समूहकाबालबालिकाहरुलाई आगामीवर्षभित्रविद्यालयमाभर्ना गरी अनिवार्य आधारभूतशिक्षाको प्रत्याभूत गराइनेछ, नगरक्षेत्रमासञ्चालित फरक क्षमताभएकाबालबालिकाहरु अध्ययनरत विद्यालयहरुलाई सबलीकरण गरी बालमैत्रीव्यवस्थापनमार्फत बालबालिकाहरुको चौतर्फी विकासमाजोड दिइनेछ ।
- विद्यालयमा सूचनातथा सञ्चार प्रणालीको प्रयोगमा बढवा दिइनेछ, प्राथमिकतहको विद्यालयदेखि नै कम्प्युटरकोमाध्यमले शिक्षण सिकाईगरिनेछ, माध्यमिकतहकाविद्यालयहरुमा डिजिटल र भर्चुवलकक्षा सञ्चालनगरिनेछ,।

- विद्यालयशिक्षाको जगका रूपमा रहेकाबालविकास केन्द्रहरूलाई क्रमश स्तरोन्नतीगर्दै लगिनेछ, बालविकास केन्द्रको भौतिकव्यवस्थापन, सामग्रीव्यवस्थापन र शिक्षकहरूको क्षमताविकास गर्दै हालसम्मबालविकास केन्द्र नभएकाविद्यालयहरूमा यो वर्ष सहायताअनुदानको व्यवस्थामिलाइनेछ, समुदायमा सञ्चालनमा रहेकाबालविकास केन्द्रहरूलाई विद्यालयमा आवद्ध गराइनेछ,।
- नगरक्षेत्रकाविद्यालयहरूको अनुगमन र मूल्यांकनको लागि वडाको अगुवाविद्यालय (Leader to feeder)अनुगमनमोडल अपनाइनेछ, वडा कार्यालयसँगको सहकार्यमाविषयगत रोष्टर, प्रधानाध्यापक र विषयगत विज्ञ शिक्षकहरूको टोलीवनाई समूह सुपेरीवेक्षण र पेशागत सहायताप्रदानगरिनेछ।

(२) स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति :

- एक वडा एक स्वास्थ्य केन्द्रको नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाका दुर्गम क्षेत्रमा नगरपालिकाद्वारा स्थापना गरिएका शहरि स्वास्थ्य केन्द्रहरूको(भौतिक तथा जनशक्तिको) स्तरोन्नती गरि जनताको स्वास्थ्य सम्बन्धि अधिकारलाई सुनिश्चित गरिनेछ ।
- रोल्पा जिल्लाअस्पतालको पूर्वाधार निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ र अस्पतालको स्तरोन्नती गरेर १०० शैचयाको बनाइनेछ ।
- नगरपालिका भित्र जडिवुटी केन्द्रको रूपमा विकसित गराई आयुर्वेद विद्यालयको स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।
- सवै वडाकेन्द्र, स्वास्थ्य संस्थामा कम्तिमा एक /एक वटा एम्बुलेन्सको व्यवस्था गरिनेछ ।
- विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रम लाई अगाडि बढाइनेछ ।
- प्रत्येक वडामा स्वास्थ्य चौकिको निर्माण गरी आवश्यक उपकरण उपलब्ध गराईनेछ । आवश्यक औषधि, खोपको समुचित वितरण उपलब्ध गराई रिफरल केन्द्रको रूपमा विकसित गराई न.पा. केन्द्रमा आधुनिक सुविधा सम्पन्न अस्पतालको निर्माण गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य र सरसफाई सम्बन्धि जनचेतना अभिवृद्धि गरी HIV/AIDS, लागू पदार्थ दुर्व्यसनी नियन्त्रण र तिनको हेरचाहको लागि विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरूको सहयोग, समन्वय र साभेदारी गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

(३) खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी नीति :

- रोल्पा नगरपालिका भरि एक घर एक खानेपानी धाराको नीतिलाई लागु गरिनेछ ।
- रोल्पा नगरपालिकाको केन्द्र एवं सदरमुकाम लिबाङ तथा आसपासका वडाहरूमा अस्तव्यस्त अवस्थामा रहेको खानेपानीको अवस्थालाई दिर्घकालिन रूपमै सुधार गर्न शहरि खानेपानी आयोजनाको कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- खानेपानीको समस्यामा रहेका वडाहरू तथा स्थानहरूको पहिचान गरि क्रमैसंग खानेपानी आयोजनाहरू लागु गरिनेछ ।
- “स्वच्छ खानेपानी,सफा घर र स्वस्थ जीवन” को नारालाई अगाडि बढाइनेछ ।

(४) कला तथा संस्कृति सम्बन्धी नीति :

- नगरपालिका भित्रका सबै भाषा तथा संस्कृतिको जगेर्ना गरिनेछ ।
- मगर, गुरुङ, नेवार, बाहुन, क्षेत्री लगायतका जात जातीहरुको संस्कार र संस्कृतिलाई पर्यटन विकास संग जोडिनेछ ।
- रोल्पा नगरपालिकाको बहुसंख्यक जाति मगरहरुले शासन चलाएको स्थान जंकोटलाई मगर संग्राहलयको रुपमा विकास गरिनेछ ।
- कला, साहित्य र संस्कृतिको क्षेत्रमा विशेष योजना निर्माण गरि विकास र संरक्षण गरिनेछ ।
- वृहत साहित्य महोत्सवलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

(५) समावेशीकरण/जेष्ठनागरिक/महिला/युवा/बालबालिका तथा शहिद परिवार सम्बन्धि नीति :

- शहिद परिवार, बेपत्ता परिवार, घाइते तथा अपाङ्ग र द्वन्द्व पिडितहरुका लागि विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- बाल विवाह न्युनिकरणका लागि अभियानहरु चलाइनेछ ।
- छुवाछुत मुक्त नगरपालिका घोषणा अभियानलाई अगाडी बढाइनेछ ।
- लोपोन्मुख जातीहरु, दलितहरु र जनजातीका लागि विशेष कार्यक्रम उपलब्ध गराइनेछ ।
- बालबालिकाको चौतर्फी विकासका लागि प्रतियोगितात्मक, मनोरञ्जनात्मक र साहसिक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकहरुको लागि निशुल्क स्वास्थ्य परीक्षण शिवीर संचालन गरिनेछ ।
- महिलाहरुको लागि सीपमूलक तथा व्यवसायिक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासन अनुरुपमा विविध कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछन ।
- आमा समुहहरुको व्यवस्थित रुपमा गठन, पुनर्गठन तथा परिचालन गरिनेछ ।
- भिन्न क्षमता भएका नागरिकका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछन ।

(६) युवा तथा खेलकुद नीति :

- युवाहरु देश विकासका प्रमुख शक्ति हुन भन्ने कुरालाई मध्यनजर गर्दै “युवा सहितको गाँउ” भन्ने नारालाई अवलम्बन गरिनेछ ।
- “युवा सहितको गाउँ, रोल्पा नगरपालिका समृद्धिको अर्को नाउँ” नामक युवा लक्षित कार्यक्रम लिइनेछ ।
- नगरपालिकासँग युवा स्वरोजगार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- समग्र खेलकुद क्षेत्रको विकासका लागि एक वडा एक खेल मैदानको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- खेलकूदको समूचित विकास गर्न खेलकूद समिति निर्माण गरि पूर्वाधारको निर्माण,प्रशिक्षण र प्रतियोगिता आदिको आयोजना गरिनेछ ।
- भलिबल संघ,फुटबल संघ लगायत सबै खेलकूद संघ तथा संगठन एवं जिल्ला रेफ्रि संघ समेतको नगरपालिका स्तरमा एक संयोजन समिति बनाइनेछ ।
- रोल्पा नगरपालिकाको वडा नं. ७ माडिचौरमा अवस्थित खेलकूद मैदानलाई पूर्वाधारयुक्त सुविधा सम्पन्न रंगशाला विकास गरिनेछ ।
- रोल्पा नगरपालिकाको केन्द्र लिवाङ स्थित टुँडिखेललाई मिनी खेलमैदान सहितको बहुउपयोगि मैदानको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- खेल क्षेत्रको विकासको लागि मेयर कप खेलकूद प्रतियोगितालाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ ।

(७) सामाजिक सुरक्षा नीति :

- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यलाई सरल र सहज रूपमा टोल तथा वस्तिहरूमा पुगि वितरण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- पञ्जिकरण सेवालाई अनलाइन प्रणालीमा लगिने छ ।
- खरको छाना विस्थापन कार्यक्रमलाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ ।

(घ) वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन :

- रोल्पा नगरपालिकालाई प्लाष्टिक मुक्त नगरपालिको रूपमा घोषणा गरिनेछ ।
- सफा र हरियाली नगरपालिका निर्माणका लागि हरित सडक, खोला खोल्सामा वृक्षारोपण, बाँस रोपण, रुख तथा बाँसद्वारा तटबन्धन, सामुदायिक भवनको संरक्षण, खाली ठाँउमा वृक्षारोपण आदि कार्य गरिनेछ ।
- एक घर एक रुखको विरुवा, घरको छत र वरणडामा कौशि खेतीको शुरुवात गरी नगरलाई सफा र हरियो नगरको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- रोल्पा नगरपालिकाका शहरी क्षेत्रहरूमा एक पसल/एक घर दुइ गमलाको नीतिलाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- धवाङ,दावोट,पातिहाल्ना-भीरखोला तथा ह्वामा क्षेत्रलाई जडिबुटी पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- जडिबुटीलाई प्रकृतिको देनको रूपमा मात्र होइन व्यवसायिक खेतीको रूपमा पनि विकास गरिनेछ ।
- माडिखोला र धाडसीखोलाको सफाईमा विशेष ध्यान दिइनेछ । नालाको पानी मिसाउँदा सफा गरेर मात्र मिसाउने व्यवस्था गरिनेछ ।
- माडिखोला र सहायक खोलाको आधुनिक प्रविधि अपनाई बहुउपयोग र संरक्षण गरिनेछ ।
- सरसफाई केन्द्रको प्रभावकारितामा अरु वृद्धि गरी क्षमता विकास गर्ने । यस्ता केन्द्र वडा वडामा विस्तार गरिनेछ ।

- Zero Waste प्रणालीलाई अझ प्रभावकारी बनाई फोहोरवाट आधुनिक प्रविधि अपनाई बहुउपयोगी बनाइने छ ।
- नगरपालिकालाई पूर्ण सरसफाईयुक्त नगर घोषणा गर्नेतर्फ अभियान अगाडि बढाइनेछ ।
- रोल्पा जिल्ला अस्पतालको पूर्वाधार निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- वातावरण संरक्षणका लागि जिल्ला वन कार्यालयसँग समन्वय गरी एक नगर अनेक उद्धान कार्यक्रम सफल गर्न आवश्यक कार्यहरू अगाडि बढाइनेछ ।
- विद्यमान स्वास्थ्य संस्थाको विकास र विस्तार गरी आधारभुत स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच कायम गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र संचालित ठूला आयोजनाहरूको निर्माणमा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन र BIO Engineering को प्रविधि अवलम्बन गरिनेछ ।
- नगरभित्र हुने भूस्खलन, बाढी पहिरो, आगलागी, भुकम्प, आदि जस्ता प्राकृतिक विपत्ति र अन्य कृत्रिम विपत्तिबाट तुरुन्त राहत कार्य गर्न नगरपालिका, सशस्त्र प्रहरी, नेपाल प्रहरी र नेपाल रेडक्रससँग समन्वय गरी तुरुन्त प्राथमिक राहत र दीर्घकालीन योजना बनाउन न.पा.मा विपद व्यवस्थापन केन्द्र स्थापना गरिने छ । विपद व्यवस्थापनका लागि अस्थायी Shelter को व्यवस्था गरिने छ ।

(ङ) सुशासन तथा संस्थागत सम्बन्धी नीति :

(१) आन्तरिक आय वृद्धि/कर/राजश्व परिचालन सम्बन्धी नीति :

- आन्तरिक आयमा सबल बनाउन राजश्वमा सुधार गरी सहज सरल र दायरा फराकिलो बनाई सर्वसुलभ बनाउने ।
- नदीजन्य बस्तुहरू बालुवा, गिट्टी र ढुंगाका लागि टेण्डर आव्हान गरि करको दायरामा ल्याउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- आन्तरिक आय वृद्धि गर्नका लागि राजश्वका /करका विभिन्न क्षेत्रहरूको पहिचान गरिनेछ ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापन वापत प्रत्येक घरधुरी, संघसंस्था, कार्यालय, व्यापारिक पसललाई कर/शुल्क लगाइनेछ ।
- टेलिफोन टावर, केवल लाइन र होर्डिड. बोर्डमा कर लगाइनेछ ।
- नगरपालिकाले विभिन्न क्षेत्रबाट प्राप्त गर्ने कर, शुल्क तथा दस्तुरलाई प्रभावकारीरूपले संकलन गर्नका लागि सम्बन्धित सरोकारवाला निकायसँग सहकार्य गरिनेछ ।
- राजश्व प्रशासन शाखालाई थप सुदृढ गर्दै लगिनेछ ।
- लिसो लगायत वन पैदावर,ढुङ्गा,बालुवा गिट्टी लगायतका क्षेत्रको सुष्म अध्ययन गरि कर प्रणालीमा ल्याइनेछ ।
- घर नक्शापास नियमित गर्दा लाग्ने जरिवाना रकमलाई बढाइनेछ ।
- नगरपालिका भित्र रहेका खोला तथा खनिज पदार्थहरूको संभाव्य अध्ययन गरिनेछ र उर्जा एवं खनिज पदार्थ उत्खनन कार्यलाई अगाडी बढाइ आन्तरिक आय श्रोतलाई दिगो बनाइनेछ ।

(२) मानव संशाधन सम्बन्धी नीति :

- नगरपालिका कार्यालय, वडा कार्यालय र विषयगत शाखा कार्यालयहरूको कर्मचारीहरूमा Chain of Command, सेवा ग्राही प्रति उत्तरदायी र कर्मचारी आचारसंहिता निर्माण गरि लागू गरिने छ । कार्यरत कर्मचारीको आचारसंहिता बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- रोल्पा नगरपालिकाको वृहत विकास योजना निर्माण गरि आगामी पाँच वर्षभित्रमा रोल्पा नगरपालिकालाई नमुना नगरपालिकाको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको व्यवस्थित विकासको लागि सल्लाहकारहरू, विषय विज्ञ सल्लाहकार, Consultant र नगरको समूचित विकास र मोडेल नगरपालिकाका लागि आवश्यक जनशक्ति नियुक्ति गरिने छ ।
- कर्मचारीहरूलाई समय सापेक्ष विभिन्न क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादन मूल्यांकन गरी उत्कृष्ट काम गर्ने कर्मचारीलाई पुरस्कृत गर्ने नीति लिइनेछ ।

(३) सुशासन,संगठन विकास तथा कार्यालय व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति :

- संघीय सरकार, प्रादेशिक सरकार र स्थानीय तहको ऐन नियमानुसार नगर कार्यपालिकालाई आवश्यक पर्ने श्रोतको व्यवस्था हेरी संगठन संरचना र दरवन्दी श्रृजना गर्न Organization Development (OD)अध्ययनको आधारमा पदपूर्ति गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको प्रशासनिक तथा सांगठनिक संरचना र संस्थागत प्रणालीलाई चुस्त दुरुस्त ,विश्वसनियता, क्षमतायुक्त र प्रभावकारी बनाउदै अत्यावश्यक रिक्त दरवन्दीहरूमा उपयुक्त प्रक्रियावाट पदपूर्ति गरिनेछ ।
- सुशासन स्थापनाको लागि आवश्यक कानून, नियम, विनियम, कार्यविधि, आदिको निर्माण गरि ChainOf Command निर्माण गरिने छ ।
- सवै कर्मचारीहरूको कार्यविवरण बनाई लागू गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको कार्य सम्पादनलाई छिटो, छरितो, पारदर्शी एवं सेवाग्राहीमैत्री तुल्याउन व्यवस्थापकीय क्षमता अभिवृद्धिमा जोड दिईनेछ ।
- नगरपालिकाको संस्थागत क्षमता वृद्धिका लागि भौतिक पूर्वाधार विकास तथा अभिलेख प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- उत्कृष्ट कार्य गर्ने नगरपालिकाका कर्मचारी, करदाता, उपभोक्ता समिति, संचारकर्मी, टोल विकास समितिलाई पुरस्कृत गर्ने पद्धतीको विकास गरी यसलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- नगर कार्यपालिकाको बैठकवाट स्वीकृत रोल्पा नगरपालिकाको कार्य सम्पादन तथा कार्य विभाजन नियमावलीको पूर्ण पालनामा जोड दिईनेछ ।
- नगरपालिकाको संगठन विकास (ओ.डि.) को लागि अध्ययन गराई सो वमोजिमका जनशक्ति पूर्ति गरिनेछ ।

- नगरपालिकालाई आवश्यक मेशिनरी औजार, ढुवानीका साधन र सवारी साधनहरू खरिद गरिनेछ ।
- योजनाका कार्यहरूलाई समयमा सम्पन्न गर्न तथा उपभोक्ता समितिलाई सहज हुने गरी कार्यावातावरण बनाउन योजना शुरु गर्नु पूर्व अभिमुखिकरण तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

(४) मर्यादा पालन सम्बन्धी नीति :

- नगरसभा संचालन कार्यविधि २०७४ मा उल्लेखित मर्यादा पालन सम्बन्धि विविध विषयहरूलाई कडाईका साथ पालनामा जोड दिईनेछ ।
- जननिर्वाचित प्रतिनिधिहरूका लागि आचारसंहिता बनाई लागू गरिनेछ ।
- नगरकार्यपालिकाको बैठकवाट स्वीकृत विभिन्न ऐन, नियमावली, कार्यविधि तथा आचार संहिताको पालनामा जोड दिईनेछ ।

(५) सार्वजनिक निजी साभेदारी नीति :

- गाँउ नगरको रूपमा रहेको रोल्पानगरपालिकामा गाउ नगर साभेदारी विकासको रूपमा अगाडि वढाइने छ ।
- नगरपालिकाको विकास र सम्वृद्धिका लागि सहकारी अभियानलाई व्यापक बनाइनेछ ।
- निजी क्षेत्र, सहकारी क्षेत्र र सार्वजनिक क्षेत्र बीच सहकार्यको आधारमा विकासका कार्यक्रम गरिनेछ।
- यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र मनोरञ्जनात्मक पार्क, उद्यान, पुस्तकालय, फोहोरमैला व्यवस्थापन, हाट वजार संचालन, जस्ता कार्यका लागि सार्वजनिक निजी साभेदारी मोडलमा काम गर्ने परिपाटीको विकास गरिनेछ । यसका लागि उद्योग वाणिज्य संघ लगायतका अन्य सरोकारवाला निकायसंग सहकार्य गरिनेछ ।
- रोल्पा स्थित रोल्पा उद्योग वाणिज्य संघ, होटल व्यवसायी संघ,स्थानीय क्लवहरु, संचार संस्थाहरु, यातायात व्यवसायिक समितिहरु, ट्रेक व्यवस्थापन समितिसंग सहकार्य र साभेदारीमा कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।
- मासु व्यवसायी संघ संगको सहकार्यमा मासु पसल सुधार, पशुवधशाला निर्माण जस्ता कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

(६) सामाजिक परिचालन तथा टोल विकास नीति :

- टोल विकास तथा सामुदायिक संघ संस्थाहरुको सहयोग, समन्वय र सक्रियतामा सामुदायिक विकासका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सामुदायिक संस्थाहरु एवं लक्षित वर्ग केन्द्रित पूर्वाधार विकास, संथागत विकास, आयमूलक एवं सीपमूलक कार्यक्रम तथा क्षमता विकास सम्बन्धि कार्यक्रमहरु टोल विकास संस्था मार्फत संचालन गरिनेछ ।

(७) सूचना तथा संचार नीति :

- सूचना तथा संचार क्षेत्रको संरक्षण, प्रवर्द्धन र विकास गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

- पत्रकार महासंघ लगायत संचार क्षेत्र संग सम्बन्धित सबै संघ संस्थाहरूसँग सहकार्य गरिनेछ ।
- फोन तथा मोबाइल सेवाबाट कोही पनि वञ्चित हुन नपर्ने गरि नगरपालिकाका नेटवर्क नपुगेका स्थानहरूको पहिचान गरि विस्तार कार्यको पहल गरिनेछ ।
- दुरसंचार प्रणालीलाई सबै वडामा सर्वसुलभ बनाउन पहल गरिने छ । ICT प्रणालीलाई आधुनिकतम उपकरण उपयोग गरि प्रत्येक नागरिकलाई सुशुचित गरिने छ ।
- **FREE WI FI ZONE**को नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाबाट संचालित विविध विकास कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको अधिकतम सार्वजनिक गरी पारदर्शिता र जवाफदेहितामा अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- सूचना माग्ने र पाउने आम नागरिकको नैसर्गिक अधिकार भएकोले सोको प्रत्याभूति गर्न नगरपालिकाले आफ्ना गतिविधिहरूलाई विभिन्न माध्ययमबाट सहज र सर्वसुलभ रूपमा प्राप्त गर्न सक्ने तथा सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- स्थानीय पत्रिका, F.M. रेडियो, केवुलकार र टेलिभिजनहरू माफत नगरका गतिविधिहरू आवश्यकतानुसार प्रकाशन र प्रसारण गरिनेछ ।
- खोजमूलक र अनुसन्धानमूलक पत्रकारितालाई प्रवर्द्धन गर्न विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

(च) न्याय सम्बन्धी :

- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानूनको परिधिमा रही सर्वसुलभ रूपले सर्वसाधारणलाई न्याय दिलाइनेछ ।
- प्रत्येक वडा कार्यालयहरूमा मेलमिलाप केन्द्रहरूको स्थापना गरी न्याय सेवालाई जनताको घर दैलोमा पुऱ्याइनेछ ।
- सामाजिक सद्भाव तथा मेलमिलाप प्रवर्द्धन गर्न मेलमिलाप केन्द्रमा काम गर्ने मेलमिलाप कर्ताहरूलाई तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

(छ) अन्य :

- नगरपालिकाको समग्र कानुनी तथा सामाजिक अवस्थालाई व्यवस्थित गर्न नगर प्रहरीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- संघीय प्रहरी, प्रादेशिक प्रहरी र आवश्यकता अनुसार नगर प्रहरी विच समन्वय गरी शान्ति सुरक्षा र कानुनी नगरको रूपमा विकास गरिने छ ।
- सभ्य र समृद्ध नगरपालिकाका लागि मदिरापान तथा मद्यपानको प्रयोगलाई नियन्त्रण गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका सार्वजनिक जग्गाहरूको समुचित संरक्षणको व्यवस्था गरिनेछ ।
- समग्र भूमी सम्बन्धी वैज्ञानिक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- जल सम्बन्धी व्यवस्थित नीति अवलम्बन गरिनेछ ।